

Vergaderjaar 2013–2014

29 521

Nederlandse deelname aan vredesmissies

Nr. 242

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 2 mei 2014

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie over de brief van 10 februari 2014 over de rechtspositie van en de (na)zorg aan tolken in Mali (Kamerstuk 29 521, nr. 228).

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 1 mei 2014. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

De griffier van de commissie,
Van Leiden

1

Hoeveel tolken worden lokaal ingehuurd via de Verenigde Naties (VN)?

De VN hebben vooralsnog 25 posities voorzien voor *linguistic assistants* in de organisatie van MINUSMA. De term *linguistic assistants* wordt gebruikt voor mensen die geen opleiding tot tolk hebben gevolgd. Deze *linguistic assistants* worden aangesteld als *individual contractor*. Daarnaast stellen de VN lokale tolken aan als *UN staff member*. Het is mij onbekend hoeveel personen dit betreft.

2

Wat zijn de extra kosten die gemaakt worden om extra lokaal personeel in te huren?

De contracten van *linguistic assistants* en de lokale tolken die de VN hebben geselecteerd, worden door MINUSMA betaald. Mocht Nederland een aanvullende behoefte hebben aan *linguistic assistants*, waarin de VN niet kan voorzien, dan zal Nederland deze kosten dragen. Met inhuur van lokaal personeel zonder tussenkomst van de VN zal echter terughoudend worden omgegaan en is nog niet voorzien.

3

Hoe gaat de werving en screening van lokaal personeel?

Het hoofdkwartier van MINUSMA geeft de behoefte aan *linguistic assistants* op aan het VN-bureau voor missie-ondersteuning. Daarbij wordt opgegeven welke talen en dialecten zij moeten beheersen. Dit bureau van de VN werft, screent, selecteert vervolgens lokaal *linguistic assistants* en wijst geschikte kandidaten aan MINUSMA toe.

4

Hoe verloopt de samenwerking tussen Nederlandse militairen en tolken?

Tolken vanuit Nederland maken deel uit van het Nederlandse detachement. De faciliteiten en regelgeving zijn identiek aan die van andere Nederlandse militairen. De samenwerking in het opwerktraject loopt goed. De eerste ervaringen met *linguistic assistants* aangesteld door de VN voor het Nederlandse *Deployment Element* zijn positief.

5

Is er een capaciteitsprobleem voorzien ten aanzien van de tolken voor de Nederlandse bijdrage aan de VN-missie?

De eerste rotatie kent geen tekort aan Nederlandse tolken. Na de tussentijdse evaluatie van de eerste rotatie wordt de behoeftestelling aan tolken voor tweede en derde rotaties vastgesteld. Er is nog geen aanvullende behoefte aan tolken en spraakvertalers opgegeven. De verwachting is dat de aan de VN gevraagde hoeveelheid *linguistic assistants* ook geleverd kunnen worden.

6

Welke taal, dan wel talen, betreft het bij de volgens de eerste planning vier tolken, die uit Nederland mee naar Mali gaan? Hoeveel lokale tolken zullen er daarnaast via de VN worden ingehuurd en om welke taal, dan wel talen, gaat het?

Bij de taalvaardigheid voor tolken die vanuit Nederland deelnemen, gaat het om Frans en het Tamashec dialect van het Arabisch. Wat de *linguistic*

assistants betreft, is verzocht om kandidaten die ten minste drietalig zijn, waaronder Frans en/of Engels en ten minste één van de dialecten of stamtalen in Mali (Songrhail, Peul, Fulani of Tamashec). Zie het antwoord op vraag 17 voor het aantal tolken dat lokaal wordt ingehuurd.

7

Is het de bedoeling dat de tolken later in vaste dienst bij Defensie komen of overweegt u andere aanstellingsvormen voor de tolken uit Nederland, die actief dienende militairen zijn of extern worden geworven en dan in beginsel aangesteld worden als reservist? Zo ja, welke dan?

Actief dienende militairen die vanwege hun talenkennis als tolk optreden, blijven na de uitzending aangesteld als militair. Extern geworven tolken in Nederland worden in beginsel aangesteld als reservist.

8

Na welke periode eindigt de aanstelling van de extern geworven tolken die in beginsel aangesteld worden als reservist? Kunnen deze tolken op eigen verzoek de aanstelling beëindigen?

Met de tolk die als reservist in werkelijke dienst is opgeroepen, worden afspraken gemaakt over het opnemen van verlof en de periode voor recuperatie en re-integratie na afloop van de uitzending. Na afloop daarvan eindigt de periode waarin de tolk in werkelijke dienst is. Indien blijkt dat de tolk een langere re-integratieperiode behoeft, blijft hij ook langer in werkelijke dienst. Na de periode van recuperatie en re-integratie blijft de tolk deel uitmaken van het reservistenbestand en ontvangt hij periodiek informatie. Indien er wederom een behoefte aan een tolk ontstaat, kan de reservist reageren. De reservist kan op verzoek zijn aanstelling bij Defensie altijd beëindigen.

9

Uit welk land, of uit welke landen, kunnen de extern geworven tolken afkomstig zijn?

10

Dienen de extern geworven tolken de Nederlandse nationaliteit te bezitten?

Extern geworven tolken in Nederland dienen de Nederlandse nationaliteit te bezitten. Dit is een voorwaarde om als reservist te worden aangesteld. Lokale tolken die extern zijn geworven, kunnen afhankelijk van de gewenste talen en dialecten uit diverse landen afkomstig zijn. De tolken die voor de eerste lichting zijn aangesteld, zijn bij voorkeur afkomstig uit Mali. Indien er naar aanleiding van de eerste rotatie een aanvullende taalbehoefte is, kunnen ook tolken uit naburige landen worden geworven.

11

Hoeveel beroepsmilitairen die als tolk in Mali kunnen dienen, heeft u op dit moment in dienst en om welke taal, dan wel talen, gaat het dan?

Twee beroepsmilitairen gaan als tolk mee naar Mali. Zij spreken Frans en Arabisch. Voor de komende rotatie is al een beroepsmilitair met dezelfde kwalificaties aangewezen om als tolk op te treden. Defensie registreert echter niet structureel de kennis van vreemde talen onder zittend personeel. Beroepsmilitairen met specifieke talenkennis worden gevraagd zich op te geven. Hoeveel militairen als tolk in Mali kunnen dienen, is daarom niet bekend.

12

In welke fase verkeert de werving van tolken die in de volgende rotatie als reservisten ingezet gaan worden op dit moment? Hoeveel aanmeldingen zijn er al ontvangen en om welke taal, dan wel talen, gaat het?

In de volgende rotatie worden vooralsnog geen reservisten ingezet, in latere rotaties mogelijk wel. De externe werving van reservisten is gericht op kennis van de Nederlandse en Franse taal plus minimaal één van de gesproken dialecten of stamtalen in Mali. Er zijn vijftien aanmeldingen ontvangen van mensen met dergelijke talenkennis die zich als reservist willen aanmelden.

13

Wat is de gehanteerde definitie van het regulier nazorgtraject?

Het reguliere nazorgtraject betreft de zorgplicht na de uitzending, zoals vastgelegd in de Veteranenwet en het Veteranenbesluit. Dit geschiedt door een proactieve sociaal-medische begeleiding van de veteraan en zijn relaties door de zorg van de Commandant der Strijdkrachten. Deze begeleiding omvat onder meer gesprekken, informatieverstrekking, nazorgvragenlijsten en terugkeerdagen. Gedurende een periode van achttien maanden na de inzet biedt Defensie deze begeleiding. Daarna worden terugkomdagen georganiseerd. Het geheel is gericht op het signaleren van een mogelijke zorgvraag, waarop een hulpaanbod of doorverwijzing voor zorg kan geschieden. Voor de uitgezonden reservist-tolk geldt dezelfde nazorg als voor andere militairen.

14

Wat is de juridische gezagsverhouding, die geldt voor de lokale tolken die via de VN worden ingehuurd en hun werkzaamheden enkel en alleen verrichten ten behoeve van en onder leiding van de Nederlandse militairen?

De *linguistic assistants* worden door de VN ingehuurd als *individual contractor* en beschikbaar gesteld aan de troepenleverende landen. De tolken worden aangesteld als *UN staff member*. Het ontvangende land is opdrachtgever van de *linguistic assistant* dan wel tolk.

15

Wat is de aansprakelijkheidspositie voor Nederland indien een tolk in dienst van de VN die de werkzaamheden enkel en alleen verricht ten behoeve van en onder leiding van de Nederlandse militairen komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt, ook al valt dit (in-)direct toe te schrijven aan de werkzaamheden voor de VN en de tolk (of diens nabestaande) op grond van de United Nations Staff rules recht heeft op compensatie?

Het VN-document ST/AI 1999/7 bevat de algemene voorwaarden voor de contracten van *individual contractors*. Deze voorwaarden bepalen onder andere: «In the event of the death, injury or illness of the Contractor which is attributable to the performance of services on behalf of the United Nations under the terms of the Contract while the Contractor is travelling at United Nations expense or is performing any services under the Contract in any offices or premises of the United Nations, the Contractor or the Contractor's dependants, as appropriate, shall be entitled to compensation equivalent to that provided under appendix D to the United Nations Staff Rules (ST/SGB/Staff Rules/Appendix D/Rev.1 and Amend.1).» Voor de VN-tolken is appendix D eveneens van toepassing.

16

Wat is de aansprakelijkheidspositie van Nederland indien een tolk in dienst van de VN die de werkzaamheden enkel en alleen verricht ten behoeve van en onder leiding van de Nederlandse militairen komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt en dit niet (in-)direct is toe te schrijven aan de werkzaamheden voor de VN en de tolk (of diens nabestaande) heeft op grond van de United Nation Staff rules geen recht op compensatie?

In het contract met de *individual contractor* staat specifiek opgenomen dat de *contractor* zelf verantwoordelijk is voor het afsluiten van de relevante verzekeringen voor ziekte, ongeval, overlijden en aansprakelijkheid. Overigens in lijn met het antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Ten Broeke, Van Oosten en Van der Steur van 23 september 2013 (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 331 van 25 oktober 2013) is het niet mogelijk de civiele aansprakelijkheid van de Staat uit te sluiten. Nederland zal alleen dan aansprakelijk zijn indien onrechtmatig gehandeld is jegens de eiser.

17

Wat is het minimum aantal benodigde lokale tolken voor Nederland om een goede taakuitoefening te kunnen waarborgen en om welke talen gaat het? Hoeveel van de door de VN ingehuurd lokale tolken staan Nederland ter beschikking? Wat is het totaal aantal lokale tolken dat via de VN is ingehuurd?

De huidige behoefte aan tolken berust op de bestaande situatie en kan veranderen gedurende de operatie. Thans is bij de VN de behoefte kenbaar gemaakt van zeven *linguistic assistants* en/of tolken voor de ondersteuning van het *All Sources Intelligence Fusion Unit* (ASIFU) detachement en het *Special Operations Forces* (SOF) detachement.

18

Waarin verschilt de VN-regelgeving omtrent de rechtspositie van tolken van die van de Nederlandse regelgeving?

Er is buiten de *United Nations Staff Rules* geen specifieke VN-regelgeving over de rechtspositie van tolken. Er zijn wel twee *UN Administrative Instructions* die van toepassing zijn op *individual contractors*. Deze documenten bevatten een sjabloon voor het contract en de bijbehorende voorwaarden (ST/AI/1999/7 d.d. 25 augustus 1999 en amendement van 15 maart 2006). De *linguistic assistants* worden aangesteld op basis van dit contract. De Nederlandse tolken zijn aangesteld als reservist bij de krijgsmacht en vallen onder de militaire rechtspositieregelingen.

19

Waarin verschilt de verantwoordelijkheid tussen de VN-regelgeving en de Nederlandse regelgeving als het gaat om het (na-)zorgtraject en veiligheid na de missie voor de door de VN ingehuurd tolken?

De *linguistic assistants* en tolken hebben een andere rechtspositie en (na)zorg dan de tolken die als militair zijn aangesteld. Indien een *linguistic assistant* of VN tolk komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt in verband met werkzaamheden voor de VN, heeft hij of zijn nabestaande op grond van de *United Nations Staff Rules* recht op compensatie.

20

Hoe luidt de VN-regelgeving die van toepassing is op de door de VN ingehuurd tolken?

Zie het antwoord op de vragen 14, 15, 16 en 18.

21

Over welke andere diensten, naast de genoemde catering-diensten, beschikt de VN nog niet of nog niet in voldoende mate?

Het gaat vooralsnog om ondersteunende diensten zoals schoonmaak, wassen van kleding en de afvoer van afval.

22

Op welke juridische basis zal het lokaal personeel ingehuurd gaan worden, indien u genoodzaakt blijkt voor de catering zelf lokaal personeel in te huren?

Deze situatie is niet voorzien.

23

Is er een relatie tussen het inhuren van lokaal personeel en de inhuur van (meer) lokale tolken? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

Nee. Uitgangspunt is dat *linguistic assistants* en overige lokaal personeel via de VN worden ingehuurd.

24

Welke rol speelt de locatie van waaruit de Nederlandse militairen zullen opereren bij het tekort van de door de VN te leveren andere diensten dan tolken, waaronder de genoemde catering-diensten?

De VN kan op dit moment nog niet de gewenste overige diensten leveren voor MINUSMA. De locatie speelt hierbij geen rol.

25

Waarin verschilt de compensatieregeling van de United Nations Staff rules met de Nederlandse compensatieregeling voor de ingehuurde tolken?

Er bestaat een vast omschreven compensatieregeling bij de VN, opgenomen in Appendix D van de *United Nations Staff Rules*. Nederland heeft geen compensatieregeling in de vorm van een geschreven document. Iedere aanvraag tot compensatie wordt afzonderlijk behandeld.

26

Waarin verschilt de verlofregeling op basis van de Nederlandse regelgeving met die van de United Nations Staff Rules als het gaat om de ingehuurde tolken?

De *individual contractor* wordt door de VN ingehuurd voor twaalf maanden, waarbij de *contractor* zich verplicht negen van de twaalf maanden beschikbaar te zijn voor de VN. De militaire tolk uit Nederland geniet, afhankelijk van de duur van de missie in- en ontschepingsverlof en eventueel tussentijds verlof, zoals de andere uitgezonden militairen.

27

Is de Nederlandse aansprakelijkheid volledig uitgesloten indien een tolk in dienst van de VN die de werkzaamheden enkel en alleen verricht ten behoeve van en onder leiding van de Nederlandse militairen komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt, ook al valt dit (in-)direct toe te schrijven aan de werkzaamheden

voor de VN en de tolk (of diens nabestaande) op grond van de United Nation Staff rules recht heeft op compensatie?

28

Is de Nederlandse aansprakelijkheid volledig uitgesloten indien een tolk in dienst van de VN die de werkzaamheden enkel en alleen verricht ten behoeve van en onder leiding van de Nederlandse militairen komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt, en dit valt niet (in-)direct toe te schrijven aan de werkzaamheden voor de VN en de tolk (of diens nabestaande) op grond van de United Nation Staff rules geen recht heeft op compensatie?

29

Wat is de Nederlandse aansprakelijkheidspositie voor het (eventueel) lokaal ingehuurde personeel indien deze komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt, ook al valt dit (in-)direct toe te schrijven aan de werkzaamheden voor de VN?

30

Wat is de Nederlandse aansprakelijkheidspositie voor het (eventueel) lokaal ingehuurde personeel indien deze komt te overlijden, gewond raakt of ziek wordt, en dit valt niet (in-)direct toe te schrijven aan de werkzaamheden voor de VN?

Zowel de *linguistic assistants* als het overig lokaal personeel worden ingehuurd via de VN als *individual contractors*. Voor de aansprakelijkheidspositie verwijs ik naar de antwoorden op de vragen 15 en 16. Zoals gemeld in het antwoord op de schriftelijke vragen van de leden Ten Broeke, Van Oosten en Van der Steur van 23 september 2013 (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 331 van 25 oktober 2013), is het niet mogelijk de civiele aansprakelijkheid van de Staat bij toekomstige militaire uitzendingen uit te sluiten.